

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμ. πρωτ. 4557/2000

ΑΡΙΘΜΟΣ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΩΣ : 224 /2001

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Τμήμα Γ'

Συνεδρίαση της : 29ας Μαρτίου 2001

ΣΥΝΘΕΣΗ :

Προεδρεύων : Χρ. Τσεκούρας, Αντ/δρος Ν.Σ.Κ.

Νομικοί Σύμβουλοι : Αλ. Τζεφεράκος, Βλ. Ασημακόπουλος, Σ.
Παπαγεωργακόπουλος, Κ. Καποτάς, Π.Κιούσης,
Ι.Σακελλαρίου.

Εισηγητής : Νικόλαος Νέγρης, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός Ερωτήματος: Το υπ' αριθμ. 1022027/2232/Δ/0010/ 6-6-2000
έγγραφο ερώτημα της Γεν. Δ/σης Δημόσιας
Περιουσίας και Εθν. Κληρ/των, Δ/ση Δημόσιας
Περιουσίας, Τμήμα Δ.

Περίληψη Ερωτήματος: Ερωτάται αν οι αναγκαστικές απαλλοτριώσεις για
ίδρυση επαρχιακής βιομηχανίας, σύμφωνα με το ΝΔ
2176/1952, που εκηρύσσοντο μέχρι την θέσπιση των
διατάξεων του Ν. 2218/1994 από το Νομάρχη
σύμφωνα με τις διατάξεις του ΠΔ 347/1986, μπορούν,
μετά την θέσπιση των διατάξεων του Ν. 2503/1997, να
κηρύσσονται με απόφαση του υπουργού των

Οικονομικών και σε αποφαστική περίπτωση ποιο όργανο είναι αρμόδιο για την κήρυξη των απαλλοτριώσεων αυτών.

I. Στο ανωτέρω έγγραφο ερώτημα, η ερωτώσα υπηρεσία εκθέτει τα εξής:

Με την 1079858/5686/0010/5.10.98 (ΦΕΚ 841/98 τ.Δ') απόφαση του Υπουργού Οικονομικών κηρύχθηκε υπέρ και με δαπάνη της «Α.Ε. ΠΡΩΤΕΙΝΕΣ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ» αναγκαστική απαλλοτρίωση έκτασης 6.648,75 τ.μ. που βρίσκεται στο 1^ο χιλιόμετρο της περιφερειακής οδού Καρδίτσας – Τρικάλων για λόγους δημόσιας ωφέλειας και ειδικότερα για την κατασκευή – ίδρυση μονάδας επεξεργασίας τυρογάλακτος.

Στη συνέχεια, η υπέρ της οποίας κηρύχθηκε η απαλλοτρίωση εταιρεία ζήτησε από το αρμόδιο Μονομελές Πρωτοδικείο τον κατά τις διατάξεις του άρθρου 18 Ν.Δ. 797/71 δικαστικό προσδιορισμό της αποζημίωσης πλην όμως το δικαστήριο απέρριψε την αίτηση ως νόμω αβάσιμη, επειδή όπως αναφέρεται στη σχετική απόφαση ελλείπει στην προκειμένη περίπτωση μια από τις προϋποθέσεις κήρυξης νόμιμης απαλλοτρίωσης, καθόσον αυτή κηρύχθηκε με μόνη την απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και όχι με κοινή απόφαση του αρμοδίου εκ του σκοπού της Απαλλοτρίωσης Υπουργού Ανάπτυξης και του Υπουργού Οικονομικών όπως επιτάσσει το άρθρο 1 παρ.1 του Ν.Δ. 797/71.

Περαιτέρω από την ερωτώσα υπηρεσία εκτίθεται: ότι για την έκδοση της παραπάνω υπουργικής απόφασης λήφθηκαν υπόψη, μεταξύ άλλων, τόσο οι διατάξεις του Ν.Δ. 797/71 «περί αναγκαστικών απαλλοτριώσεων» όσο και οι διατάξεις του Ν.Δ. 2176/52 «Περί προστασίας της Επαρχιακής Βιομηχανίας, οι οποίες χαρακτηρίζουν το σκοπό της απαλλοτρίωσης ως

σκοπό δημόσιας ωφέλειας και ότι με τις διατάξεις του Π.Δ. 347/86 (άρθρ. 1 παρ. 6 εδαφ. κ.δ. και παρ. 8 εδαφ. α) ο Υπουργός Οικονομικών και ο τότε αρμόδιος από το σκοπό της απαλλοτρίωσης Υπουργός Βιομηχανίας μεταβίβασαν την αρμοδιότητά τους για την κήρυξη και την ανάκληση αναγκαστικής απαλλοτρίωσης για έργα επαρχιακής βιομηχανίας βάσει των διατάξεων του παραπάνω Ν.Δ. 2176/52, στους Νομάρχες. Ερωτάται δε εάν, μετά την μετατροπή των Νομαρχιών σε οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης Β' βαθμού με το Ν.2218/1994 και την ίδρυση των Γενικών Γραμματειών Περιφέρειας με το Ν. 2503/1997, έχει ο Υπουργός Οικονομικών την αρμοδιότητα να προβαίνει στην αναγκαστική απαλλοτρίωση ακινήτων για την ίδρυση επαρχιακών Βιομηχανιών χωρίς την σύμπραξη του αρμοδίου εκ του σκοπού της απαλλοτριώσεως υπουργού, όπως προβλέπεται από το ΝΔ 2176/1952.

Επί του ανωτέρω ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους γνωμοδότησε ομόφωνα τα εξής:

II. α. Στην διάταξη του αρθρ. 10 του ΝΔ 2176/1952 «περί μέτρων προστασίας της Επαρχιακής Βιομηχανίας» ορίζονται τα εξής:

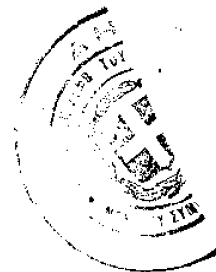
«Άρθρο 10. 1. Από τη ενάρξεως της ισχύος του παρόντος Ν.Δ/τος επιτρέπεται προς εξυπηρέτησιν της Εθνικής Οικονομίας η αναγκαστική απαλλοτρίωσις γηπέδων και ασκεπών εν γένει εκτάσεων και χώρων, κειμένων εκτός της κατά το άρθρ. 1 περιοχής του Νομού Αττικής και εις τας εξής περιπτώσεις:

α) Δια την ίδρυσιν ή επέκτασιν αξίας λόγου επαρχιακής Βιομηχανίας

β)

γ)

2.

3. Η αναγκαστική απαλλοτριώσις ενεργείται κατά τας διατάξεις του ΑΝ 1731/1939 «περί αναγκαστικών απαλλοτριώσεων» και διατάσσεται εκάστοτε διά Β.Δ/τος εκδιδομένου τη προτάσει των Υπουργών Οικονομικών και Βιομηχανίας μετά σύμφωνον γνώμην του Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Βιομηχανίας καθορίζοντος εκάστοτε την έκτασιν του απαλλοτριωτέου χώρου και μετά προηγούμενην απόφασιν του Υπουργικού Συμβουλίου».

β. Στην διάταξη του άρθρου 1 του ΑΝ 1731/1939, όπως κωδικοποιήθηκε με το ΒΔ της 29/30-4-1953 «περί κωδικοποιήσεως των κειμένων διατάξεων περί αναγκαστικών απαλλοτριώσεων» ορίζονται τα εξής:

«Άρθρ. 1. Η αναγκαστική απαλλοτριώσις αστικών ή αγροτικών ακινήτων ή η εις βάρος αυτών σύστασις εμπραγμάτων δικαιωμάτων, εφ'όσον επιτρέπεται νόμω δια δημοσίαν ωφέλειαν ενεργείται δια κοινής αποφάσεως του αρμοδίου ως εκ του σκοπού της απαλλοτριώσεως Υπουργού και του Υπουργού των Οικονομικών»

γ. Στο άρθρ. 1 του ΝΔ 797/1971 «περί αναγκαστικών απαλλοτριώσεων» ορίζονται τα εξής:

«Άρθρ.1 1. Η αναγκαστική απαλλοτριώσις αστικών ή αγροτικών ακινήτων ή η εις βάρος αυτών σύστασις εμπραγμάτων δικαιωμάτων, εφ'όσον αύτη επιτρέπεται υπό του νόμου, δια δημοσίαν ωφέλειαν, κηρύσσεται δια κοινής αποφάσεως του αρμοδίου, ως εκ του σκοπού της τοιαύτης απαλλοτριώσεως Υπουργού και του Υπουργού των Οικονομικών. Εις εξαιρετικές περιπτώσεις απαλλοτριώσεων μείζονος σημασίας κατά την κρίσιν του αρμόδιου Υπουργού και του Υπουργού των Οικονομικών, η αναγκαστική απαλλοτριώσις δύναται να κηρύσσεται δι'αποφάσεως του Υπουργικού Συμβουλίου ή επιτροπής εξ Υπουργών οριζομένη υπό τούτου. Η

απόφασις περί κηρύξεως αναγκαστικής απαλλοτριώσεως δημοσιεύεται δια της Εφημερίδος της Κυβερνήσεως».

δ) Τέλος στα άρθρα 1 και 29 παρ.8 του Κώδικα Αναγκαστικών απαλλοτριώσεων ακινήτων που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν. 2882/2001 (ΦΕΚ 17 τ.Α) και του οποίου η ισχύς σύμφωνα με το άρθρο δεύτερο αυτού άρχεται μετά την πάροδο τριών (3) μηνών από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (ισχύς από 6-5-2001) ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 1 Τρόπος κήρυξης αναγκαστικής απαλλοτρίωσης.

1. Η αναγκαστική απαλλοτρίωση ακινήτου καθώς και η σύσταση εμπραγμάτου δικαιώματος σε βάρος αυτού, εφόσον επιτρέπεται από το νόμο, δια δημοσία ωφέλεια, κηρύσσεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας στην οποία βρίσκεται το απαλλοτριωτέο ακίνητο ή το μεγαλύτερο τμήμα αυτού. Η απόφαση εκδίδεται μετά από εισήγηση της Κτηματικής Υπηρεσίας του νομού. Η κατά τα ανωτέρω αρμοδιότητα του Γενικού Γραμματέα για κήρυξη της απαλλοτρίωσης, καταλαμβάνει: α) Όλα τα έργα που έχουν ενταχθεί στο περιφερειακό επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΠΕΠ) και έχουν χρηματοδοτηθεί από την αντίστοιχη ΣΑΕΠ ανεξαρτήτως εμβαδού καταλαμβανομένης εκτάσεως. β) Τα έργα που δεν έχουν ενταχθεί στο ΠΕΠ, εφόσον η προς απαλλοτρίωση έκταση είναι μικρότερη των 100.000 τετραγωνικών μέτρων. Αν η έκταση είναι μεγαλύτερη από 100.000 τετραγωνικά μέτρα, η απαλλοτρίωση κηρύσσεται με κοινή απόφαση του αρμοδίου εκ του σκοπού της απαλλοτριώσεως Υπουργού και του Υπουργού των Οικονομικών,

εφαρμόζονται επί των από της ενάρξεως αυτού και εφεξής κηρυσσομένων αναγκαστικών απαλλοτριώσεων.

Με το Π.Δ/μα 347/1986 (ΦΕΚ Α 154). «Μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στους Νομάρχες και στις Περιφερειακές Αρχές Διανομαρχιακού Επιπέδου» εκχωρήθηκαν από τους αρμόδιους Υπουργούς Οικονομικών και Βιομηχανίας οι αρμοδιότητες που είχαν για την ίδρυση και επέκταση ή μεταφορά βιομηχανικών ή Βιοτεχνιών (άρθρα 10-13 του ΝΔ 2176/1952) στους Νομάρχες (εκτός Νομαρχίας Αττικής). Η μεταβίβαση της αρμοδιότητος αυτής έπαυσε μετά την θέσπιση του Ν. 2218/1994 (άρθρα 3 και 39) και δεν προβλέφθηκε ότι μεταβιβάζεται στον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας με το Ν. 2503/1997.

Συνεπώς, εφ' όσον έπαυσε η ανωτέρω μεταβίβαση της αρμοδιότητος στον Νομάρχη, αυτή επανήλθε στους αρμόδιους Υπουργούς Οικονομικών και Βιομηχανίας, (ήδη Ανάπτυξης), ο δε Υπουργός Οικονομικών μεταβίβασε αυτήν στον Υφυπουργό Οικονομικών με την υπ' αριθμ. 1090930/1667/0006Β/31-7-1998 (ΦΕΚ 857/98 τΒ») κοινή απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Οικονομικών.

Εν όψει των ανωτέρω η απαλλοτρίωση που κηρύχθηκε με την υπ' αριθμ. 1079858/5686/0010/5-10-1998 απόφαση του Υφυπουργού Οικονομικών χωρίς την σύμπραξη του υπουργού Ανάπτυξης ορθά θεωρήθηκε μη νόμιμη από το αρμόδιο Μονομελές Πρωτοδικείο, εφ' όσον όπως προεξετέθη σύμφωνα με το άρθ. 1 του ΝΔ 797/1971 απαιτείται για την κήρυξη της απαλλοτριώσεως κοινή απόφαση του υπουργού των Οικονομικών και του αρμόδιου εκ του σκοπού της απαλλοτριώσεως υπουργού.

Ήδη με τον Κώδικα αναγκαστικών απαλλοτριώσεων ακινήτων η ισχύς των διατάξεων του οποίου αρχίζει την 6-5-2001 (άρθρο δεύτερο Ν. 2882/2001) και εφαρμόζεται για τις απαλλοτριώσεις που θα κηρυχθούν μετά την ημερομηνία

αυτή, ορίζεται ότι αρμόδιος για τη κήρυξη των απαλλοτριώσεων ακινήτων είναι ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας στην οποία βρίσκεται το απαλλοτριωτέο ακίνητο και ότι οι διατάξεις αυτού εφαρμόζονται και για τις περιπτώσεις κατά τις οποίες ειδικές διατάξεις όπως η διάταξη του άρθρου 10 του ΝΔ 2176/1952 παραπέμπουν στις διατάξεις του καταργηθέντος ΑΝ 1731/1939 και του καταργουμένου ήδη ΝΔ 797/1971.

III. Συνεπώς κατά την ομόφωνη γνώμη του Τμήματος, στο ερώτημα αν οι αναγκαστικές απαλλοτριώσεις του εκηρύσσοντο μέχρι τη θέσπιση των διατάξεων του Ν.2218/1994 από το Νομάρχη, σύμφωνα με τις διατάξεις του ΠΔ 347/1986, ~~πρέπει~~ πρέπει μετά την θέσπιση των διατάξεων του Ν. 2503/1997, να κηρύσσονται με απόφαση μόνο του Υπουργού των Οικονομικών, προσήκει η απάντηση ότι μετά την θέσπιση των διατάξεων του Ν. 2218/1994 αρμόδιοι για την κήρυξη απαλλοτριώσεων για ίδρυση ή επέκταση επαρχιακών βιομηχανικών είναι οι Υπουργοί Οικονομικών και Ανάπτυξης, μετά δε την έναρξη εφαρμογής του Κώδικα Αναγκαστικών Απαλλοτριώσεων Ακινήτων (6-5-2001) αρμόδιος είναι ο Γενικός Γραμματέας της Περιφέρειας που ευρίσκεται το απαλλοτριούμενο ακίνητο με την επιφύλαξη της παρ.β του άρθρ. 1 του Κώδικα αυτού.

IV. Κατ'ακολουθία των προεκτεθέντων στο τιθέμενο ερώτημα αρμόζει η ως άνω αναλυτικώς δεδομένη απάντηση.

ΕΘΕΩΡΗΘΗ

Αθήνα 9.4.2011

Ο Προεδρεύων

Χρήστος Τσεκούρας

Αντ/δρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής

